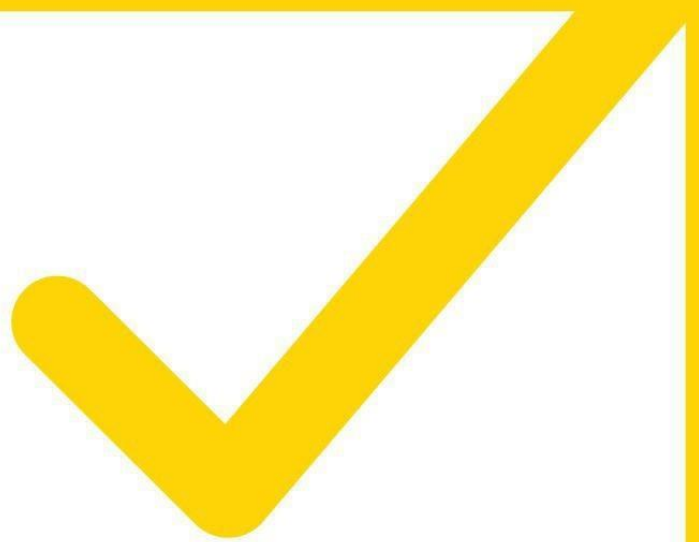


ВИСНОВОК на звіт НАБУ



ВИСНОВОК Ради громадського контролю при Національному антикорупційному бюро України на звіт НАБУ за II півріччя 2020 року

Рада громадського контролю при Національному антикорупційному бюро України (далі – [РГК НАБУ](#)), відповідно до частини 4 статті 26 Закону України “Про Національне антикорупційне бюро України” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#n256>), підпункту 2 пункту 5 “Положення про Раду громадського контролю при НАБУ” (<https://nabu.gov.ua/polozhennya-pro-radu-gromadskogo-kontrolyu>), реалізуючи свою функцію із забезпечення прозорості та цивільного контролю за діяльністю Національного бюро, надає свій висновок щодо Звіту (<https://nabu.gov.ua/report/zvit-drughe-pivrichchya-2020-roku>) про діяльність НАБУ за II півріччя 2020 року (далі – Звіт).

Висновок складається з 3 розділів:

1. Відповідність Звіту вимогам законодавства.
2. Оцінка окремих показників діяльності Бюро у порівнянні з попередніми звітними періодами.
3. Загальна оцінка звітного періоду.

1. Відповідність Звіту вимогам законодавства

Згідно із Законом України «Про Національне антикорупційне бюро України» Директор Національного бюро щороку не пізніше 10 лютого та 10 серпня подає Президенту України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України письмовий звіт про діяльність Національного бюро протягом попередніх шести місяців.

Звіт був офіційно оприлюднений у передбачений Законом України “Про Національне антикорупційне бюро України” строк, а саме 10.02.2021 року в Урядовому кур'єрі (№

27) (https://ukurier.gov.ua/media/newspaper_free/pdf/2021-02-09/27_6895.pdf). В цей же день відбулась прес-конференція Директора з відповідною інформацією (https://www.facebook.com/watch/live/?v=3791401340938998&ref=watch_permalink).

Згідно із частиною 3 статті 26 Закону України “Про Національне антикорупційне бюро України” в письмовому Звіті мають міститися такі обов'язкові відомості:

- 1) статистичні дані про результати діяльності з обов'язковим зазначенням таких відомостей
- 2) взаємодію з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями;
- 3) співпрацю з компетентними органами іноземних держав, міжнародними та іноземними організаціями та укладені з ними угоди про співпрацю, представництво інтересів за кордоном;
- 4) співпрацю з недержавними організаціями і засобами масової інформації;
- 5) чисельність працівників Національного бюро, кваліфікацію та досвід його працівників, підвищення їх кваліфікації;
- 6) діяльність підрозділу внутрішнього контролю Національного бюро; кількість повідомлень про вчинення правопорушень працівниками Національного бюро, результати їх розгляду, притягнення працівників Національного бюро до відповідальності;
- 7) кошторис Національного бюро та його виконання;
- 8) інші відомості, що стосуються результатів діяльності Національного бюро та виконання покладених на нього обов'язків.

У Звіті міститься уся обов'язкова інформація, що передбачена чинним законодавством, наведені відомості щодо різних сфер діяльності НАБУ, описані ключові події, які мали місце впродовж II півріччя 2020 року, наведено статистичну інформацію про розслідування та інші показники діяльності Бюро.

2. Порівняння показників діяльності Бюро у 2020 році з попередніми звітними періодами

Кількість зареєстрованих заяв і повідомлень про злочини

2017	2018	2019	2020
542	1204	1207	792

Кількість осіб, яким повідомлено про підозру

2017	2018	2019	2020
117	79	153	201

Кількість осіб, щодо яких складено обвинувальні акти

2017	2018	2019	2020
96	123	146	106

Кількість скерованих до суду справ

2017	2018	2019	2020
61	68	69	68

Кількість осіб, щодо яких набрав законної сили обвинувальний вирок суду

2017	2018	2019	2020
35	0	13	12

Кількість осіб, щодо яких набрав законної сили виправдувальний вирок суду

2017	2018	2019	2020
0	0	0	0

Розмір збитків та обсяги їх відшкодування

Загальний розмір збитків і шкоди, завданих злочинами, віднесеними законом до підслідності НАБУ

(станом на кінець звітного періоду, млрд. грн)

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
370,67	689,68	38,78	107,81	92,02	107,05	117,01	136,3

* - млн грн

** - станом на 30.06.2017

Звернення та запити

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
8763	12 357	15 250	9 040	6 412	8 740	11 731	8 172

Заяви, звернення, повідомлення про кримінальні правопорушення від
громадських організацій

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
416	450	758	434	234	518	2 749*	535

* - у цілому від юридичних осіб, державних органів та громадських організацій

Звернення громадян до кол-центру

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
3784	8 480	7 382	3 043	2 328	3 082	2 731	2 599

Кількість надісланих запитів в рамках міжнародно-правової допомоги

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
75	148	114	114	118	83	173	208

Кількість направлених подань про усунення причин і умов, що сприяли
вчиненню кримінального корупційного правопорушення

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
7	12	16	4	11	9	16***	23**

** - станом на 30.06.2017

*** - за період 01.01.2017 по 31.12.2017

Діяльність Управління внутрішнього контролю НАБУ

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
331	219	283	303	240	344	393	411

Кількість проведених УВК перевірок на доброчесність та кількість негативних результатів

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
9/2	4 / 1	8 / 0	3 / 1	8 / 1	8 / 1	22 / 0	4 / 0

Кількість проведених УВК службових розслідувань

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
4	4	8	8	14	18	15	17

Кількість працівників НАБУ, яких було притягнуто до відповідальності

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
2	5	6	8	3	2	3	9

Види дисциплінарних стягнень, які було застосовано:

Рік, півріччя/	Попередження про				Звільнення			
	Стягнення	Догана	Зауваження	неповну службу	відповідність	відповідність	відповідність	відповідність
2020, II		1	1					
2020, I		1	1	3				
2019, II		1	4			1		
2019, I			5	2		1		
2018, II			2	1				
2018, I			2					
2017, II		2		1				
2017, I		1	3	4		1		

Робота з кадрами

Призначено працівників на кінець звітного періоду *

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
651	653	678	662	638	638	621	572

* без урахування інформації про кількість посад державних службовців, інформація про перебування на яких становить інформацію з обмеженим доступом

Штатна чисельність працівників Національного бюро складає 700, в тому числі 503 – державні службовці, 197 особи начальницького складу.

Призначено детективів*

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
231	236	240	232	210	212	212	168

*штатна чисельність: 247

Співпраця з громадськістю та ЗМІ

Медійні заходи

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
335	222	418	546	542	504	506	444

Кількість коментарів для ЗМІ

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
80	37	125	165	276	226	229	294

Відповіді на запити ЗМІ

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
195	151	254	287	216	236	209	111

Динаміка аудиторії Facebook-сторінки НАБУ*

II пів-ча 2020	I пів-ча 2020	II пів-ча 2019	I пів-ча 2019	II пів-ча 2018	I пів-ча 2018	II пів-ча 2017	I пів-ча 2017
83063	80 926	69 412	67 643	66 900	65 239	61 613	48 327

*кількість аккаунтів, які стежать за Facebook - сторінкою НАБУ

<https://www.facebook.com/nabu.gov.ua>

Кошторис НАБУ

Бюджет НАБУ (за загальним фондом)*

2020	2019	2018	2017	2016	2015
919,072	867,498857,	091773,	556488,	565247,	882

*млн. грн. станом на 31 грудня відповідного року

Аналіз виконання кошторису (станом на кінець кожного звітного періоду)*

2020	2019	2018	2017	2016	2015
889,632867,	498857,	091773,	556488,	565247,	882

3. Загальна оцінка звітного періоду

Коли РГК готувала звіт за перше півріччя 2020 року, то відзначала, що воне було багатим на події. Відзначали і «плівки Єрмака», і рішення Печерського суду і інші події. Проте наразі РГК вважає, що друге півріччя для всієї системи антикорупційних органів і безперечно для НАБУ стало більш багатим на важливі і тривожні події.

У вересні Конституційний суд визнав неконституційними окремі положення Закону «Про Національне антикорупційне бюро України», а в жовтні визнав неконституційними положення про кримінальну відповідальність за недостовірне декларування. Національне антикорупційне бюро повідомляло, що тільки прямим наслідком цього стало закриття більш ніж 100 кримінальних проваджень повністю або за відповідною статтею.

Якщо в першому півріччі 2020 року РГК відзначало зростаючу якість співпраці між САП та НАБУ, та наразі це продовжується і в 2021 році, однак САП позбавлена керівника без приставки в.о., а його функцію фактично перебрала на себе безпосередньо Генеральний прокурор. Перехідний період, що затягнувся аж занадто надовго, відзначений зростанням конфліктності в роботі між НАБУ та Офісом Генерального прокурора саме під впливом невизначеної ситуації із керівництвом Антикорупційної прокуратури.

РГК також відзначає наявність систематичного втручання в кримінальні провадження антикорупційних органів з боку судів загальної юрисдикції. Це має вплив як на перебіг розслідувань, коли мова йде про невмотивовані намагання таких судів втручатися у підслідність НАБУ, так і на роботу САП та ВАКС.

В декількох випадках, в тому числі по так званій «справі Татарова» дії судів та керівництва Офісу Генерального прокурора мали ознаки скоординованості, узгодженості, що дає підстави вбачати в цьому наявність вже політичного тиску на НАБУ та систему антикорупційних органів. Тривожним кроком з боку політичної влади стало також подання законопроекту Кабінету Міністрів України № [5070](#) щодо звільнення чинного директора Національного антикорупційного бюро, який докорінно змінює саму сутність і основні засади діяльності НАБУ. Фактично даний законопроект направлений безпосередньо на окрему посадову особу НАБУ, що є неприпустимим актом політичного втручання в роботу незалежної антикорупційної інституції. РГК висловлює сподівання, що цей законопроект не знайде достатню кількість прихильників у Верховній Раді. Вчергове наголошуємо, що рішення КСУ не може бути підставою для звільнення чи припинення повноважень директора НАБУ.

РГК підкреслює, що невиконання зобов'язань української влади із підтримки незалежності НАБУ та системи антикорупційних органів, неприйняття законодавчих актів, які зобов'язалася прийняти українська влада, політичний тиск негативно впливають не тільки на роботу самого НАБУ, але й на державу в цілому. Зокрема, в частині міжнародної співпраці. Це чітко видно на прикладі співпраці із Міжнародним валютним фондом. Українська влада взяла на себе зобов'язання підтримувати незалежність та добросовісність НАБУ, САП та ВАКС (в тому числі, шляхом надання їм достатніх ресурсів та гарантування відсутності будь-якого політичного тиску чи втручання), щоб забезпечити ефективні та надійні розслідування, обвинувачення та судовий розгляд справ щодо корупції на високому рівні. Проте надалі невиконання владою взятих на себе обіцянок спричинило відсутність прогресу у перемовинах з МВФ. Занепокоєння з цього приводу висловили численні посадовці дружніх до України держав ЄС, а також посли країн великої сімки.

Окремо слід відзначити сумнівність окремих членів конкурсної комісії з обрання нового керівника Антикорупційної прокуратури, що у свою чергу ставить під сумнів прозорість та чесність всього конкурсу

В другому півріччі на роботу Бюро продовжували впливати обмеження, пов'язані із COVID-19. Цей вплив мав більше значення для ходу розслідувань (щодо міжнародного співробітництва) і зменшився у таких сферах як конкурсний відбір та зв'язки із громадськістю, де налагоджено заходи, що підвищують якість процесів за умов дотримання карантинних заходів.

У звітному періоді зменшилася кількість зареєстрованих заяв і повідомлень про злочини за відносного збереження показників ефективності розслідувань. Найбільше зросли показники встановлених збитків та відшкодування коштів завдяки діяльності НАБУ. Як РГК вже відмічало раніше, очікується, що ці показники продовжать зростати випереджувальними темпами завдяки розгортанню ефективної діяльності Вищого антикорупційного суду.

Кадрова робота. Показники наповнення штату, плинності кадрів, підвищення кваліфікації працівників Бюро знаходяться на належному рівні.

Незмінною та такою, яка потребує уваги всіх причетних органів, є проблема зовнішнього аудиту НАБУ. Як постійно відзначає РГК, Президент, Верховна Рада та КМУ виявляються нездатними обрати незалежних аудиторів. Це унеможлиблює дійсну перевірку діяльності НАБУ.

РГК принагідно виражає побажання щодо покращення роботи НАБУ під час проведення конкурсного відбору:

- Процес затвердження результатів конкурсного відбору (тестування кандидатів) повинен відбуватися за допомогою телефонного зв'язку;
- Попередні іспити (крім знання законодавства та загальних навичок) потребують доповнення ще одним іспитом, котрий буде містити профільні питання (практика, яка вже використовується в ІТ департаменті)
- Коли відбувається конкурсний відбір на керівні посади, потрібним є проведення ще однієї співбесіди. За результатами першої співбесіди має складатись short-лист кандидатів, який буде додатково обговорюватись при співбесіді. Вважаємо, що однієї співбесіди в 30 хвилин для кандидатів, які претендують на зайняття керівних посад, є недостатньо. Важливо також напрацювати порядок врахування думки колективу працівників НАБУ, які будуть працювати разом із кандидатом.
- Попереднє ознайомлення членів РГК із завданнями, що повинні будуть вирішувати кандидати на посаду в НАБУ.

Надання лише формального законодавчого права НАБУ на здійснення самостійних заходів негласного прослуховування за відсутності належного матеріального забезпечення та нормативного врегулювання на підзаконному рівні є

неприйнятним. Поряд із цим РГК вітає зусилля НАБУ по забезпеченню використання цього права, зокрема у випадку отримання оперативних даних по «плівках Вовка».